Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2025. gada 23. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Negodīga komercprakse – Direktīva 2005/29/EK – 7. pants – Maldinoša noklusēšana – Uzaicinājums veikt pirkumu – Būtiska informācija – Patērētājam sniedzamā informācija par cenas aprēķina veidu – Tiešsaistē izteikts piedāvājums piegādāt elektroenerģiju – Tarifu simulators – Norāde par patērētājam piemērojamās cenas palielinājuma procentuālo daļu

Lietā C-518/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) iesniegusi ar 2023. gada 27. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 10. augustā, tiesvedībā

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

pret

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda sestās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši A. Kumins [*A. Kumin*] (referents) un I. Ziemele,

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.* vārdā – *P. Wassermann, Rechtsanwalt,*

– *NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH* vārdā – *T. Höch, Rechtsanwalt,*

– Eiropas Komisijas vārdā – *P. Kienapfel, P. Ondrůšek* un I. Rubene, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV 2005, L 149, 22. lpp.), 7. panta 1. punktu un 4. punkta c) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.* (Federālā patērētāju tiesību aizsardzības biroju apvienība; turpmāk tekstā – "Federālā apvienība") un *NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH* par elektroenerģijas piegādes reklāmu, kas esot maldinoša.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2005/29 6., 7., 14. un 18. apsvērumā ir teikts:

"(6) Tādēļ ar šo direktīvu tuvina dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, tostarp negodīgu reklāmu, kas rada tiešu kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, tādējādi radot netiešu kaitējumu likumīgu konkurentu ekonomiskajām interesēm. Ievērojot proporcionalitātes principu, šī direktīva sargā patērētājus no šādas negodīgas komercprakses sekām, ja tās ir būtiskas, bet tajā ir atzīts, ka dažos gadījumos ietekme uz patērētājiem var būt niecīga.

(7) Šī direktīva attiecas uz komercpraksi, kas ir tieši saistīta ar to, kā ietekmēt patērētāju lēmumus veikt ar produktiem saistītus darījumus. [..]

[..]

(14) Vēlams, lai maldinoša komercprakse ietvertu tādu praksi, arī maldinošu reklāmu, kas, maldinot patērētājus, viņiem liedz iespēju izdarīt pamatotu un tādējādi arī efektīvu izvēli. Atbilstīgi dalībvalstu tiesību aktiem un praksei, kas attiecas uz maldinošu reklāmu, šī direktīva klasificē maldinošu praksi maldinošās darbībās un maldinošos noklusējumos. Attiecībā uz noklusējumiem šajā direktīvā ir noteikts ierobežots apjoms būtiskas informācijas, kas vajadzīga patērētājam, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu. Tāda informācija nebūs jāizpauž visās reklāmās, bet tikai, ja tirgotājs nāk klajā ar uzaicinājumu veikt pirkumu, kas ir šajā direktīvā skaidri definēts jēdziens. Šajā direktīvā izmantotā pilnīgas saskaņošanas pieeja neliedz dalībvalstīm savos tiesību aktos precizēt īpašu produktu, piemēram, kolekcijas priekšmetu vai elektropreču, galvenās īpašības, kuru noklusēšana būtu būtiska, īstenojot uzaicinājumu veikt pirkumu. [..]

[..]

(18) Ir pareizi visus patērētājus aizsargāt pret negodīgu komercpraksi; taču [..] Tiesa, izskatot lietas, kas saistītas ar reklāmu, ir atzinusi par vajadzīgu pārbaudīt šīs prakses ietekmi uz iedomātu tipisko patērētāju. Saskaņā ar proporcionalitātes principu un lai dotu iespēju efektīvi piemērot aizsargpasākumus, kas paredzēti šajā direktīvā, tajā par atsauces lielumu izmantots pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus, kā to interpretējusi Tiesa, bet tajā arī paredzēti noteikumi, lai novērstu tādu patērētāju izmantošanu, kuru īpašības tos padara mazāk aizsargātus pret negodīgu komercpraksi. [..] Metode, ar kuru nosaka vidusmēra patērētāju, nav statistikas metode. Attiecīgo valstu tiesām un iestādēm būs jāizmanto pašu lemtspēja, lai noteiktu vidusmēra patērētāja tipisko reakciju katrā konkrētā gadījumā."

4 Šīs direktīvas 2. pantā ir noteikts:

"Šajā direktīvā:

[..]

d) "uzņēmēja komercprakse attiecībā pret patērētājiem" [..] ir jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem;

[..]

i) "uzaicinājums veikt pirkumu" ir komerciālās saziņas forma, kas norāda produkta īpašības un cenu izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā un tādējādi dod iespēju patērētājam veikt pirkumu;

[..]."

5 Minētās direktīvas 7. pantā ir paredzēts:

"1. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja attiecībā uz tās faktiem, ņemot vērā visas īpašības un apstākļus un saziņas līdzekļa nepilnības, tā noklusē būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, un tādējādi vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis.

2. Par maldinošu noklusēšanu arī uzskata gadījumus, ja tirgotājs, ņemot vērā 1. punktā aprakstīto, tajā minēto būtisko informāciju slēpj vai sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā vai nenorāda uz komercprakses komercnolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs, un ja tas jebkurā no minētajiem gadījumiem liek vai var likt vidusmēra patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

3. Ja komercpraksē izmantotā saziņas līdzekļa dēļ rodas vietas vai laika ierobežojum[i], tad, konstatējot to, vai informācija ir noklusēta, ņem vērā tādus ierobežojumus un jebkurus tirgotāja veiktus pasākumus, lai informētu patērētājus ar citiem līdzekļiem.

4. Ja īsteno uzaicinājumu veikt pirkumu, šādu informāciju uzskata par būtisku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs:

[..]

c) cena, tostarp visi nodokļi, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi papildu kravas, piegādes vai pasta maksājumi, vai, ja tādus maksājumus nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi var būt iekasējami;

[..]."

Vācijas tiesības

6 2004. gada 3. jūlija *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* (*BGBl.* 2010 I, 254. lpp.; Likums par negodīgas konkurences novēršanu), redakcijā, kas bija spēkā 2022. gada 28. maijā (turpmāk tekstā – "*UWG*"), viens no mērķiem ir Vācijas tiesībās transponēt Direktīvu 2005/29.

7 *UWG* 5.a panta 1. un 3. punkts ir formulēts šādi:

"1. Nelojāli rīkojas arī jebkurš, kas maldina patērētāju vai citu tirgus dalībnieku, noklusējot būtisku informāciju:

1) kura patērētājam vai citam tirgus dalībniekam ir nepieciešama atkarībā no apstākļiem, lai pieņemtu informācijā balstītu lēmumu veikt darījumu un

2) kuras nenoklusēšana var likt patērētājam vai citam tirgus dalībniekam pieņemt lēmumu veikt darījumu, kuru tas citādi nebūtu pieņēmis.

[..]

3. Lai novērtētu, vai tikusi noklusēta būtiska informācija, jāņem vērā:

1) vietas un laika ierobežojumi, kas izriet no komercpraksei izvēlētā saziņas līdzekļa, kā arī

2) visi pasākumi, ko pārdevējs vai piegādātājs veicis, lai sniegtu informāciju patērētājam vai citam tirgus dalībniekam ar citiem līdzekļiem, nevis komercpraksei izvēlēto saziņas līdzekli."

8 *UWG* 5.b panta 1. punktā paredzēts:

"Ja preces vai pakalpojumi tiek piedāvāti kopā ar pienācīgu norādi par to īpašībām un to cenu, ņemot vērā izmantoto saziņas līdzekli, tādējādi, ka vidusmēra patērētājs var noslēgt darījumu, turpmāk uzskaitītā informācija tiek uzskatīta par būtisku 5.*bis* panta 1. punkta izpratnē, ciktāl tā tieši neizriet no konteksta:

[..]

3) cena, tostarp visi nodokļi, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi transporta, piegādes vai pasta izdevumi, vai, ja tādus izdevumus nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu izdevumi var būt sedzami;

[..]."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

9 *New Niederrhein Energie und Wasser*, kas darbojas visā Vācijas teritorijā, piegādā elektroenerģiju tostarp klientiem, kuriem ir elektriskās apkures sistēma ar uzkrāšanu (turpmāk tekstā – "apkurei izmantota elektroenerģija"). Šajā saistībā minētā komercsabiedrība šiem klientiem tostarp pārdod elektroenerģiju, kurai "zema tarifa stundās", proti, noteiktās nakts stundās, tiek piemērots samazināts tarifs un kura ir paredzēta šīs sistēmas apgādei.

10 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka patērētā elektroenerģija, ko minētie patērētāji izmanto apkurei, un patērētā elektroenerģija, ko minētie patērētāji izmanto citiem mērķiem, var tikt uzskaitīta atsevišķi vai kopā. Kopīgas uzskaites gadījumā tiek izmantots divu tarifu skaitītājs, kuram ir divi uzskaitīšanas mehānismi, kas reģistrē elektroenerģijas patēriņu: viens mehānisms reģistrē patēriņu par samazināto tarifu zema tarifa stundās, bet otrs reģistrē patēriņu par pilnu tarifu pārējā diennakts laikā.

11 Iesniedzējtiesa precizē, ka patērētāji samazinātā tarifa piemērošanas laikā papildus apkurei izmantotajai elektroenerģijai to var patērēt arī citiem mērķiem, taču šo pēdējo minēto patēriņu nevar uzskaitīt atsevišķi. Daži elektroenerģijas sadales sistēmu operatori un ekspluatanti šādā situācijā elektroenerģijas piegādātājiem piemēro tā saukto "izlīdzinājuma" apjomu (turpmāk tekstā – "izlīdzinājuma apjoms") – tā ir par samazināto tarifu uzskaitītās elektroenerģijas daļa, kura rēķinā tiek iekļauta pēc pilna tarifa, un izpaužas kā paušāls procentos izteikts lielums.

12 Savā interneta vietnē www.new-energie.de *NEW Niederrhein Energie und Wasser*, kas uz saviem klientiem pārnes elektroenerģijas sadales sistēmu ekspluatantu izlīdzināšanas apjomu, publiski dara pieejamu elektroenerģijas tarifu simulatoru. Šo simulatoru var izmantot arī tās personas, kuras patērē apkurei izmantoto elektroenerģiju un kurām ir divu tarifu skaitītājs. Šajā nolūkā attiecīgajām personām jāievada simulatorā savs pasta indekss, kā arī elektroenerģijas daudzums, ko tās ir patērējušas vai kas atbilst viņu vajadzībām saskaņā ar attiecīgi samazināto tarifu un pilno tarifu. Tad simulators aprēķina piedāvāto tarifu, ko tie var akceptēt un tādējādi noslēgt līgumu par elektroenerģijas piegādi ar *NEW Niederrhein Energie und Wasser*.

13 Federālā apvienība uzskata – tā kā minētā simulatora izmantošanas laikā netiek norādīts uz izlīdzināšanas apjomu, kas tiek pārnests uz attiecīgo patērētāju, esot pārkāpts maldinošas noklusēšanas aizliegums un līdz ar to arī *UWG*. Tarifu simulatorā norādītā galīgā cena esot zemāka nekā faktiskā cena, jo tajā nav ņemts vērā izlīdzināšanas apjoma procentuālais lielums.

14 Federālā apvienība lūdz Vācijas tiesām, kurām šīs lietas izskatīšana bija piekritīga pirmajā instancē un apelācijas instancē, piespriest *NEW Niederrhein Energie und Wasser* tostarp pārtraukt reklamēt apkurei izmantotās elektroenerģijas piegādes piedāvājumu, kamēr līguma procesā – un konkrēti attiecībā uz šīs elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas kārtību – patērētājam skaidri netiek norādīts procentuālais lielums, kas noteikts kā izlīdzināšanas apjoms un kas tiek piemērots gadījumā, ja minētās elektroenerģijas un citiem mērķiem izmantotās elektroenerģijas patēriņš tiek uzskaitīts kopīgi, izmantojot divu tarifu skaitītāju.

15 Tā kā minētās tiesas šos pieteikumus noraidīja, Federālā apvienība iesniedza revīzijas (*Revision*) sūdzību *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija), proti, iesniedzējtiesā, kurā tā vēlreiz lūdza šīs reklāmas izbeigšanu.

16 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka atbildētājas pamatlietā vispārējos darījumu noteikumos, iepazīšanās ar kuriem attiecīgajai personai ir jāapstiprina internetā, kad tā pieņem piedāvājumu par elektroenerģijas piegādi, kura tostarp tiek izmantota apkurei, ir precizēts, ka vietējās elektroenerģijas sadales sistēmas ekspluatants ir tas, kas nosaka nakts laikposmu un izlīdzināšanas apjoma procentuālo daļu. Tajā arī norādīts, ka sadales sistēmas ekspluatants ģeogrāfiskajā teritorijā, kurā atrodas atbildētājas pamatlietā juridiskā adrese, to ir noteicis 25 % apmērā.

17 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka elektroenerģijas piegādes piedāvājuma reklāma, kas izpaužas kā piegādātāja tiešsaistē nodrošināts tarifu simulators, ir "uzaicinājums veikt pirkumu" Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punktu transponējošā Vācijas tiesiskā regulējuma izpratnē.

18 Iesniedzējtiesas ieskatā, tā kā patērētāja galīgais lēmums veikt darījumu, proti, lēmums noslēgt elektroenerģijas piegādes līgumu, sakņojas uzsāktajā ar līgumu saistītajā rīcībā, apstāklis, ka atbildētāja pamatlietā savos vispārējos darījumu noteikumos ir norādījusi procentuālo daļu, kas tiek ieturēta kā piemērojamais izlīdzināšanas apjoms, nav atbilstošs, lai izpildītu tai uzlikto informēšanas pienākumu, it īpaši laika ziņā. Konkrēti, informācija par to, kā tiek aprēķināta pieprasītā cena, būtu jāsniedz simulatora izmantošanas laikā, norādot precīzu procentuālo daļu, kas izmantota kā attiecīgajai personai piemērojamais izlīdzināšanas apjoms. Šādā veidā šīs procentuālās daļas iekļaušana elektroenerģijas cenas aprēķinā ļautu patērētājiem salīdzināt atbildētājas pamatlietā piedāvājumu ar citu piegādātāju piedāvājumu.

19 Minētās tiesas ieskatā – Federālās apvienības celto prasību par noteiktas darbības izbeigšanu būtu jāapmierina, ja būtu uzskatāms, ka informācijā, kuru atbildētājai pamatlietā atbilstoši Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punktam un 4. punkta c) apakšpunktam jāsniedz par cenas aprēķināšanas veidu, ir jāiekļauj precīzais procentuālais lielums, kas izmantots kā izlīdzināšanas apjoms – tā, lai attiecīgā persona, kura zina savu elektroenerģijas patēriņu, var patstāvīgi aprēķināt šo cenu. Šāda interpretācija atbilstu šīs direktīvas mērķim nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni un varot tikt atvedināta no Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta juridiskā konteksta.

20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka patērētājam šāda informācija ir nepieciešama, lai pieņemtu informācijā balstītu lēmumu veikt darījumu, un uzskata, ka šīs būtiskās informācijas nesniegšana varētu likt patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

21 Turklāt iesniedzējtiesa apgalvo, ka, lai gan apelācijas instance ir secinājusi, ka atbildētāja pamatlietā nav varējusi norādīt precīzu attiecīgā tīkla ģeogrāfiskajā teritorijā piemērojamā izlīdzināšanas apjoma procentuālo daļu, jo elektroenerģijas sadales sistēmu operatori šo informāciju publicē reti, tā tomēr nav konstatējusi, ka atbildētājai pamatlietā nav iespējams iegūt minēto informāciju no šiem operatoriem.

22 Ņemot to vērā, minētā tiesa norāda, ka Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā ietvertā frāze "cenas aprēķināšanas veids" var tikt interpretēta arī tādējādi, ka vispārēja patērētāju informēšana par attiecīgajiem cenas aprēķināšanas elementiem varētu izrādīties pietiekama.

23 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai informācijai par cenas aprēķināšanas veidu, kura tirgotājam jāsniedz saskaņā ar [Direktīvas 2005/29] 7. panta 1. punktu un 4. punkta c) apakšpunktu, ciktāl cenas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz patēriņu, ir jābūt tādai, lai patērētājs, pamatojoties uz šo informāciju, varētu patstāvīgi veikt cenas aprēķinu, ja viņš zina patēriņu, kas uz viņu attiecas?"

Par prejudiciālo jautājumu

24 Vispirms jānorāda – no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietas puses nav vienisprātis par to, vai elektroenerģijas piegādātāja interneta vietnē pieejamajā tarifu simulatorā, kas ļauj attiecīgajam patērētājam aprēķināt ikmēneša cenu elektroenerģijai, kura tostarp tiek izmantota apkurei, ir jābūt iekļautai norādei par izlīdzināšanas apjoma precīzu procentuālo lielumu, kuru elektroenerģijas piegādātājs piemēro šim patērētājam, lai patērētājs, kurš zina savu elektroenerģijas patēriņu, varētu patstāvīgi veikt šīs cenas aprēķinu.

25 Šādos apstākļos ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punkts un 4. punkta c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar elektroenerģijas piegādes piedāvājuma reklāmu internetā informācijā par cenas aprēķināšanas veidu jābūt ietvertam precīzam procentuālam lielumam, kas atbilst tādai mainīgai sastāvdaļai kā izlīdzināšanas apjoms, kuru elektroenerģijas piegādātājs piemēro attiecīgajam patērētājam, tā, lai šis patērētājs, tiklīdz tas zina savu elektroenerģijas patēriņu, varētu patstāvīgi veikt šīs cenas aprēķinu.

26 Jāatgādina, ka Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta piemērošanas jomā ietilpst tikai tāda komercprakse, kas iepriekš ir kvalificēta kā "uzaicinājums veikt pirkumu", savukārt šīs direktīvas 7. panta 1., 2., 3. un 5. punkta prasības attiecas uz visu komercpraksi, tostarp uzaicinājumiem veikt pirkumu (spriedums, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 24. punkts).

27 Tā kā iesniedzējtiesa uzskata, ka elektroenerģijas piegādes piedāvājuma reklāma, izmantojot tarifu simulatoru, kas patērētājam darīts pieejams elektroenerģijas piegādātāja interneta vietnē, ir "uzaicinājums veikt pirkumu" Direktīvas 2005/29 2. panta i) punkta izpratnē, jānorāda, ka saskaņā ar šo tiesību normu šis jēdziens ir definēts kā "komerciālās saziņas forma, kas norāda produkta īpašības un cenu izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā un tādējādi dod iespēju patērētājam veikt pirkumu".

28 Turklāt Tiesa precizējusi, ka uz uzaicinājumu veikt pirkumu kā īpašu reklāmas formu attiecas pastiprināts informēšanas pienākums saskaņā ar Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punktu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 14. apsvērumu (spriedums, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 28. punkts).

29 Uzaicinājumā veikt pirkumu jābūt ietvertai virknei būtiskas informācijas, kura noteikta šīs pašas direktīvas 7. panta 4. punktā un kura patērētājam vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu. Šī informācija saskaņā ar šīs tiesību normas c) apakšpunktu ietver cenu, ieskaitot visus nodokļus, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veidu.

30 No Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta formulējuma vispirms izriet, ka galīgās cenas norādīšana jānošķir no norādes par veidu, kādā šī cena tiek aprēķināta, turpinot, ka tieši produkta iedaba nosaka situāciju, kurā tirgotājs pamatoti nevar iepriekš aprēķināt minēto cenu, un, visbeidzot, ka, gadījumā, ja tirgotājs nevar norādīt pašu cenu, tam ir jānorāda kārtība, atbilstoši kurai tā tiek aprēķināta, vai, citiem vārdiem sakot, galīgās cenas aprēķināšanas veids.

31 Tātad, ja elektroenerģijas piegādes galīgo cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, jo tā var būt atkarīga no noteiktiem faktoriem vai elementiem, piemēram, elektroenerģijas piegādātāja izmaksām, kuras nav atkarīgas no piegādātāja gribas un ir mainīgas, vai arī – kā norāda iesniedzējtiesa – no patērētāja faktiski patērētās elektroenerģijas apjoma, informācija par tāda elementa piemērošanu kā procentuāls palielinājums saistībā ar izlīdzināšanas apjomu, ko tirgotājs iekļauj galīgajā cenā, ietilpst Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā minētajā jēdzienā "cenas aprēķināšanas veids" un kā tāda ir būtiska informācija, kura patērētājam vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

32 No Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punkta izriet, ka "būtisk[as] informācij[as], kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu", noklusēšana ir maldinoša, ja tā viņam "liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis".

33 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka tādai būtiskai informācijai kā norāde par izlīdzināšanas apjoma palielinājuma piemērošanu ir jābūt ietvertai pamatlietā aplūkotajā uzaicinājumā veikt pirkumu, ja vidusmēra patērētājam, ņemot vērā kontekstu, tā ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

34 Jānorāda, ka Direktīvas 2005/29 normu interpretācijā izšķiroša nozīme ir jēdzienam "patērētājs". Šajā direktīvā kā vērtējuma kritērijs tiek izmantots pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus (spriedums, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 22. punkts).

35 Tādējādi – attiecībā uz reklāmas maldinošo raksturu – valstu tiesām jāņem vērā, kā to uztver pietiekami labi informēts, vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs (spriedums, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Jāpiebilst, kā tas izriet no Direktīvas 2005/29 18. apsvēruma, ka jēdziens "vidusmēra patērētājs" nav statistikas jēdziens un ka, lai noskaidrotu tipisku šā patērētāja reakciju konkrētajā situācijā, valsts tiesām un iestādēm ir jāizmanto pašu lemtspēja.

37 Lai gan tas tā ir, Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta formulējumā nav noteikts veids, kādā tirgotājam ir jāinformē patērētājs par cenas aprēķināšanas kārtību.

38 Turklāt, ņemot vērā attiecīgā produkta iedabu, it īpaši šā produkta ražošanas, piegādes vai arī galapatēriņa nosacījumus, tirgotāja rīcībā iepriekš var nebūt precīzas visas galīgās cenas sastāvdaļas un šādā gadījumā tas nevar paziņot patērētājam šīs cenas aprēķināšanas veidu tādā veidā, lai ieinteresētā persona pati varētu veikt šo aprēķinu.

39 Tāpēc informācijas pakāpe par cenas aprēķināšanas veidu nevar nozīmēt, ka patērētājam, pamatojoties uz šo informāciju, pašam jāvar aprēķināt šo cenu un tādējādi nonākt pie galīga skaitliska rezultāta.

40 Šajā ziņā jāatgādina, ka Direktīvā 2005/29 nav ietverta neviena precīza norādījuma par būtiskas informācijas nepieciešamo pakāpi un nesēju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 8. februāris, *Carrefour Hypermarchés*, C-562/15, EU:C:2017:95, 37. punkts).

41 Tādējādi informācija par cenas aprēķināšanas veidu šīs direktīvas 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta izpratnē var izpausties, piemēram, kā procentu diapazons vai kā precīzs, bet piemērošanā nosacīts procentuāls lielums, vai arī kā iepriekš fiksēts procentuāls lielums, ko papildina norāde, ka tā apmērs laika gaitā var svārstīties no tirgotāja gribas neatkarīgu mainīgu elementu dēļ.

42 Šādu Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta interpretāciju apstiprina šīs direktīvas 7. panta vispārējās sistēmas izvērtējums.

43 Šajā ziņā jāatgādina, pirmām kārtām, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/29 7. panta 2. punktu tāds uzaicinājums veikt pirkumu kā pamatlietā aplūkotais maldinošu noklusēšanu ietver it īpaši tad, ja tirgotājs slēpj informāciju par to, kā tiek aprēķināta cena, vai to sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā, un ja jebkurā no minētajiem gadījumiem tas vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

44 No tā izriet, ka tirgotājam ir jānorāda visi cenas aprēķināšanas elementi. Tāpat katrs no šiem elementiem tirgotājam ir jāpaziņo tādā veidā, lai vidusmēra patērētājs varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

45 Otrām kārtām, saskaņā ar Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punktu komercprakses maldinošais raksturs ir jāvērtē, tostarp ņemot vērā šīs prakses faktisko kontekstu, visas tās īpašības, kā arī izmantotā saziņas līdzekļa nepilnības. Savukārt minētās direktīvas 7. panta 3. punktā ir paredzēts, ka, lai noteiktu, vai informācija ir noklusēta, ņem vērā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus laikā un telpā, kā arī tirgotāja veiktus pasākumus, lai informētu patērētājus ar citiem līdzekļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 53. un 54. punkts).

46 No šīm tiesību normām izriet, ka informācijas par cenas aprēķināšanas veidu, kura tirgotājam ir jāpaziņo uzaicinājuma veikt pirkumu ietvaros, apmērs ir jāizvērtē, ņemot vērā tostarp šā uzaicinājuma veikt pirkumu faktisko kontekstu un izmantoto saziņas līdzekli (spriedumi, 2011. gada 12. maijs, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 55. punkts, un 2016. gada 26. oktobris, *Canal Digital Danmark*, C-611/14, EU:C:2016:800, 27. punkts).

47 Iesniedzējtiesa norāda, ka nav nedz pierādīts, nedz acīmredzams, ka saziņas līdzeklis, kas tiek izmantots attiecīgajai komercpraksei, proti, tarifu simulators, kas pieejams atbildētājas pamatlietā interneta vietnē, ir ierobežots telpā vai laikā.

48 Tomēr, lai noteiktu informācijas apjomu, kas tirgotājam ir jāpaziņo par cenas aprēķināšanas veidu, iesniedzējtiesai būs jāņem vērā faktiskais konteksts, kādā iekļaujas pamatlietā aplūkotā reklāma.

49 Šajā ziņā, pirmkārt, atbildētāja pamatlietā apgalvo – bet to pārbaudīt nav Tiesas ziņā –, ka tā pamatoti nevar savā reklāmā norādīt precīzu procentuālo daļu, kas saistīta ar izlīdzināšanas apjomu. Tādējādi tā apgalvo, ka elektroenerģijas sadales sistēmu operatori, kas iedibināti Vācijas teritorijā, dažkārt laika gaitā izmanto atšķirīgu un mainīgu procentuālo lielumu, līdz ar to, ja tai

reāllaikā būtu jānorāda patērētājiem precīzs šāda procentuālā lieluma apmērs, tai ik dienu būtu jājautā visiem šiem operatoriem par jebkādām iespējamām šā elementa izmaiņām. Atbildētāja pamatlietā uzskata, ka šāda rīcība prasītu nesamērīgus resursus.

50 Otrkārt, no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka reklāmā, kurā ir parādīti tarifu simulatora izteiktie cenu piedāvājumi, ir saite uz atbildētājas pamatlietā piemērotajiem vispārīgajiem darījumu noteikumiem. Šajā dokumentā pēdējā minētā norāda patērētājam, ka vietējās sadales sistēmas ekspluatants ir tas, kurš nosaka nakts stundu laikposmu, kurā tiek piemērots samazinātais tarifs, kā arī izlīdzināšanas apjoma procentuālo daļu, un ka vietējās sadales sistēmas ekspluatants to ģeogrāfiskajā apgabalā, kurā atrodas tā juridiskā adrese, ir noteicis 25 % apmērā.

51 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka faktiskajā kontekstā, kurā iekļaujas pamatlietā aplūkotais uzaicinājums veikt pirkumu – neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai –, nevar uzskatīt, ka šis uzaicinājums ietver "maldinošu noklusēšanu" Direktīvas 2005/29 7. panta 1. un 4. punkta izpratnē, ciktāl saite uz vispārējiem darījumu noteikumiem, kuros ir ietvertas norādes par procentuālo lielumu, kas izmantots kā izlīdzināšanas apjoms, ir parādīta redzamā veidā un ka patērētāja piekrišana piedāvājumam tehniski ir padarīta atkarīga no tā, vai patērētājs ir apstiprinājis, ka tam noteikumi ir zināmi, un tas ļauj nodrošināt, ka patērētājs pieņem uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

52 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punkts un 4. punkta c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad komerciālā saziņā tiešsaistē tiek izteikts uzaicinājums veikt pirkumu, informācijā par cenas aprēķināšanas veidu nav obligāti jābūt ietvertam precīzam procentuālam lielumam, kas atbilst tādai mainīgai sastāvdaļai kā izlīdzināšanas apjoms, kuru elektroenerģijas piegādātājs piemēro attiecīgajam patērētājam, tā, lai šis patērētājs, tiklīdz tas zina savu elektroenerģijas patēriņu, varētu patstāvīgi veikt šīs cenas aprēķinu, ja vien šajā saziņā ir norāde par šāda procentuāla lieluma piemērojamību, ko papildina tā iespējamais diapazons un elementi, kuri šo procentuālo lielumu ietekmē, tādējādi ļaujot vidusmēra patērētājam pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva"), 7. panta 1. punkts un 4. punkta c) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka

gadījumā, kad komerciālā saziņā tiešsaistē tiek izteikts uzaicinājums veikt pirkumu, informācijā par cenas aprēķināšanas veidu nav obligāti jābūt ietvertam precīzam procentuālam lielumam, kas atbilst tādai mainīgai sastāvdaļai kā izlīdzināšanas apjoms, kuru elektroenerģijas piegādātājs piemēro attiecīgajam patērētājam, tā, lai šis patērētājs, tiklīdz tas zina savu elektroenerģijas patēriņu, varētu patstāvīgi veikt šīs cenas aprēķinu, ja vien šajā saziņā ir norāde par šāda procentuāla lieluma piemērojamību, ko papildina tā iespējamais diapazons un elementi, kuri šo procentuālo lielumu ietekmē, tādējādi ļaujot vidusmēra patērētājam pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu.

[Paraksti]